

en undersökning av ljus av ljus
den omvända skuggbildningen

JESSICA DAHLIN

HÖGSKOLAN FÖR DESIGN & KONSTHANTVERK
KONSTNÄRLIG KANDIDATEXAMEN I DESIGN

GÖTEBORG VT 2013
EXAMENSPROJEKT 15 HP

ABSTRACT

This work is an exploration of a method and how to find balance between it and its contents. One part consists of a technical study on how to use UV light to yellow distinct surfaces on paper and the other is about how to find use of the method. The common denominator is determined as the consequence of the relationship between light and time. The result is three images that shows various traces of time with time as a graphic expression.

KEYWORDS

Light
Time
Trace
UV light
Paper
Two-dimensional

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1	INLEDNING	3
1.1	MÅL	3
1.2	SYFTE	3
1.3	BAKGRUND	3
1.4	AVGRÄNSNINGAR	3
2	GENOMFÖRANDE	3
2.1	TEKNIK OCH MATERIAL	3-4
2.2	INNEHÅLL	5-7
2.3	INKÖPSLISTAN	8-10
2.4	DÖDSSJUKDOMEN	11
2.5	PROCESSEN	12-14
3	RESULTAT	15-18
4	SLUTSATS OCH REFLEKTION	19
4.1	ARBETSPROCESS	19-20
4.2	VIDARE ARBETE	20
	KÄLLFÖRTECKNING	21

1 INLEDNING

1.1 MÅL

Mitt mål var att undersöka hur ljusets påverkan på papper kan användas som utgångspunkt och metod i ett grafiskt arbete. Jag ville också vidga min egen syn och kunskap kring hur papper och ljus kan användas som material (och metod).

1.2 SYFTE

Det inledande syftet var att undersöka om resultatet kunde bli bärare av sin metod, om det kunde förmedla den tid och process som materialet hade genomgått. Vidare var jag intresserad av huruvida det gick att hitta en egen kvalitet med hjälp av metoden och om grafisk design måste komma från ett budskap/innehåll eller om utgångspunkten kan vara just metoden.

1.3 BAKGRUND

I tidigare projekt har jag mest arbetat tvådimensionellt och gärna med papper som primärt material. Dessutom har jag ofta använt mig av fotografi och skuggor, eller skuggbildningar. Med inspiration från en gulnad tidning började jag fundera på "omvänd" skuggbildning och utifrån detta såg jag möjligheten att arbeta med ljuset som material och metod i en "tryckprocess" som jag inte har tidigare erfarenhet av.

1.4 FRÅGESTÄLLNINGAR

- Är kopplingen mellan innehåll, process och material viktig och hur påverkar dessa varandra i projektet?
- Hur kan jag hitta en balans mellan undersökandet (av metoden) och dess innehåll?
- Kan uttrycket förmedla en känsla av innehållet eller krävs vetskapen om vad det är man ser?
- På vilket sätt är det här undersökandet grafisk design?

1.5 AVGRÄNSNINGAR

Jag bestämde mig för att endast använda mig av tekniska ljuskällor i hopp om att snabbare lyckas framkalla den gulnande processen hos papperet. För att underlätta beslut kring innehåll och format valde jag att fokusera på ett resultat i form av publikation eller utställning. Dessutom begränsade jag formatet till maximalt 297x420 för att inte vara beroende av att plotta eventuella tillägg utöver gulnaden.

2 GENOMFÖRANDE

2.1 TEKNIK OCH MATERIAL

Eftersom jag inte tidigare har arbetat med varken papper eller ljus på det sätt jag nu tänkte göra blev det första steget att undersöka själva metoden. Genom att ta del av artiklar som beskrev vilken typ av papper man bör välja för att *undvika* att det gulnar med tiden fick jag en förståelse för både processen och vilket papper som kunde vara aktuellt för mitt undersökande.¹ Eftersom tidningspapper var det papper som oftast nämndes som det mest ljuskänsliga valde jag att starta med det. Jag köpte ett begagnat ansiktssolarium och monterade detta med lysrören riktade mot ett bord. Efter det började jag belysa tidningspappret i olika långa tidsintervaller, liknande den metod man använder för att hitta rätt tid vid analog framkallning av fotografier. Jag försökte också tona en hel yta från ljus till mörkare genom att utöka den exponerade delen av pappret med en timme i taget.

Det första testet bekräftade att det var möjligt att påskynda gulnaden med hjälp av solariet och gav även en uppfattning om hur nyanserna på gulnaden varierade beroende på hur länge ytan exponerades för uv-ljus. För att uppnå en gulnad med någorlunda skarpa konturer och kontraster till resten av pappret krävdes minst fem timmar med den utrustning jag använde.

När jag hade fått en tydligare uppfattning om de olika exponeringstidernas effekter ville jag även se hur detaljerade motiv det var möjligt att göra. Jag skrev därför ut mallar med varierande tecken, siffror och linjer som jag sedan skar ut och belös under sju timmar. Resultatet visade att det var möjligt att få fram tillräckligt tydliga kontraster med ganska detaljerade motiv, även om bokstäver och siffror fortfarande krävde en relativt stor punktstorlek för att vara läsbara.

I samband med undersökandet av själva tekniken började jag också bli nyfiken på om det var möjligt att gulna andra papper än just det tidningspapper som jag inledningsvis arbetade med. Jag testade därför fler, både ofärgade och färgade, för att se om det kunde ge mig en större valmöjlighet. Det skulle visa sig svårare att nå önskad effekt med färgade papper och i de fall det faktiskt gick att få fram en nyansskillnad krävdes det betydligt mycket längre exponeringstid än till de ofärgade. Jag bestämde mig därför för att inte fortsätta arbeta med färgade papper utan hålla mig till ofärgade. Bland dessa hade jag nu tre alternativ som jag tyckte fungerade bra; två olika typer av tidningspapper och kopieringspappret Xerox recycled, 80 g.

När jag nu visste mer om hur metoden kunde fungera lämnade jag alltmer utrymme till nästa fas i projektet.

¹ www.arcticpaper.com/sv/.../papper/lager-hantering-och-atervinning/ (7/2 2013)
www.alltomvetenskap.se/varfor-gulnar-tidningar.aspx?article...69 (7/2 2013)
www.litografen.se/support/pappersval/ (7/2 2013)
sv.wikipedia.org/wiki/papper (7/2 2013)
www.skaneshembygdsforbund.se/.../tips_pappersdokument.html (7/2 2013)

Exempel från undersökning av exponeringstid och gradient från ljust till mörkare på olika papper

2.2 INNEHÅLL

Samtidigt som metoden gav allt fler möjligheter påbörjade jag ett aktivt sökande efter ett lämpligt innehåll. Detta var helt klart den del av projektet som var mest omtumlande och som även kom att kräva ytterligare en förståelse av metoden, utöver den rent tekniska.

Jag hade till stor del gått in i projektet med incitamentet att lära mig mer om ljus genom den omvända skuggbildningen och var därför inledningsvis fokuserad på att innehållet på ett eller annat sätt skulle behandla ämnet ljus. Detta kändes som ett naturligt val och något som skulle kunna förena metod och innehåll. Med den utgångspunkten började jag läsa om ljus i olika sammanhang och fastnade ganska snabbt för information om solförmörkelser. Jag tyckte att det fanns något som lockade i naturens reaktion på det tillfälliga försvinnandet av solen (ljuset), som ett skådespel av livets beteende vid avvikelser från det normala. Intresset för fenomenet ledde mig till många olika artiklar och dokumentärfilmer,² men även andra konstverk där framför allt Toril Johannessens verk *Non-conservation of energy (and of spirits)*³ kändes inspirerande. Jag började skissa på förslag till en slags publikation där tanken var att fokus skulle ligga på att förklara solförmörkelser, med den totala solförmörkelsen i Sverige 1954 som specifikt exempel. Publikationen skulle varvas med kortare texter och illustrationer där gulnaden hos pappret var tänkt att representera solen (ljuset).

Även om det här konceptet kändes både spännande och intressant kom jag i samtal fram till att jag egentligen inte riktigt visste vad jag ville säga med det. Jag hade inga bra svar på varför metoden skulle användas för att förklara solförmörkelser och inte heller vad det var jag ville förmedla genom att förklara detta förlopp. Istället för att fortsätta på det här spåret var jag tvungen att stanna upp. Jag behövde tänka igenom mitt budskap och vad jag ville att betraktaren skulle känna. Jag fortsatte att göra fler tester av metoden och försökte hitta andra ingångar till ett innehåll genom att bli beställa böcker som kanske kunde ge inspiration i ämnet. Parallellt med detta började jag också söka allt mer aktivt efter information om tidsuppfattning, relativitet och rumtid. Genom att byta fokus från ljuset som ämne kändes det plötsligt som jag förstod att det kanske inte var detta som var det mest intressanta i sammanhanget, utan att det var ljusets och vår relation till tid som jag var ute efter. Detta var en nödvändig insikt och det var först nu som jag verkligen kände att jag kunde börja använda metoden till något annat än bara en undersökning av tekniken. Jag återvände till en bild från ett tidigare sammanhang och försökte visa på bildens innehåll genom att dra ut dess byggstenar och

schematiskt placera dessa vid sidan av bilden. Det jag ville undersöka med hjälp av bilden var de isolerade ögonblick som genom att organiseras till ett motiv skapade en mer tydlig förståelse.

Efter att ha arbetat på det här sättet försökte jag sedan översätta tankarna till andra gestaltningar av tid och gjorde först en bild som visar varje enskilt lager fram tills att dessa bildar en gemensam yta. För att ytterligare förstärka budskapet använde jag mig av den omvända skuggbildningen och belös varje enskilt lager i två timmar för att slutligen belysa den sista ytan med summan av samtliga lager, 14 timmar. Nu kände jag att arbetet närmade sig något betydligt mer intressant än de första skisserna av publikationen. Jag upplevde att den nya teknik och metod jag hade börjat lära mig snarare handlade om ljus som spår av tid än själva ljuset i sig, precis som en skugga är ett spår eller en konsekvens av något annat. Men trots att vändningen i projektet gav nya uppslag var ämnet tid, eller ljus i relation till tid inte lättare att förhålla sig till eftersom även detta är ett outtömligt ämne.

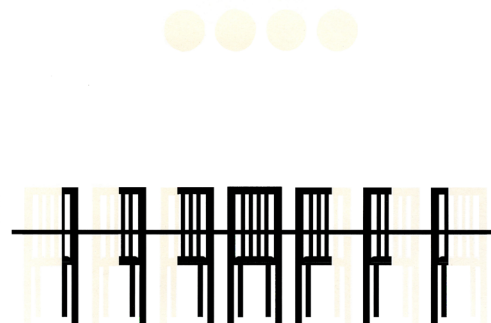
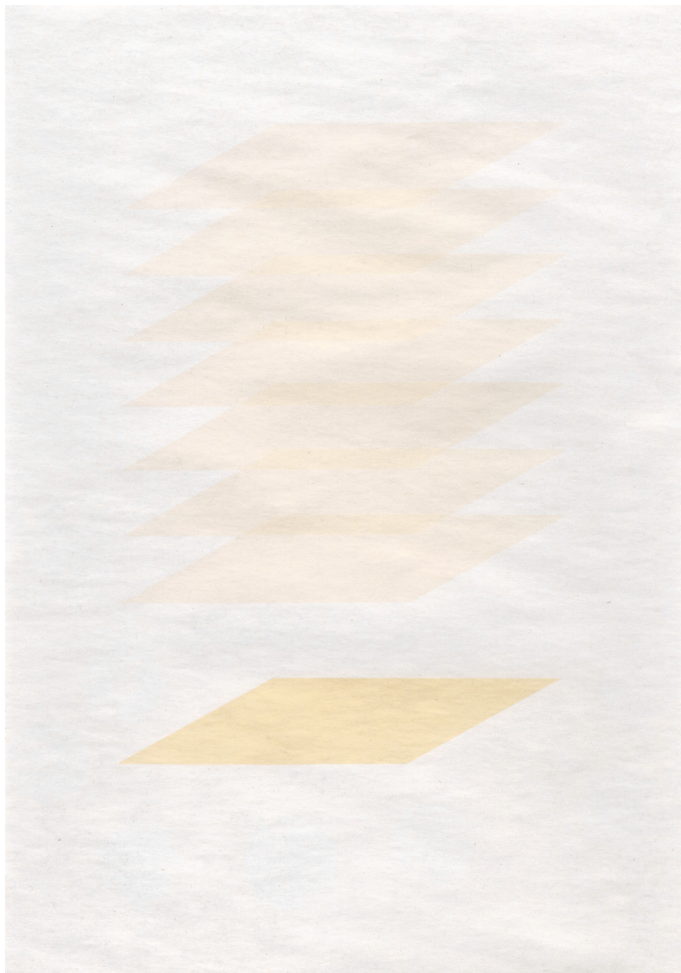
Utifrån bilden av tid som additiv försökte jag ändå hitta andra sätt att gestalta tankarna på. Jag skissade på förslag där jag tänkte att en samling med olika gestaltningar tillsammans kunde bidra till ett sätt att se på tid. Samtidigt hoppades jag också att dessa skulle ge en bild av vad jag tyckte att den metod jag använde representerade. Ledord under den här fasen var *additiv, parallell och rumslig* (tid) och jag fördjupade mig i både vetenskapliga och filosofiska tankar kring att röra sig i tiden, bilder av parallelogram och hur våra "nu" kan skiljas åt beroende på den rumsliga kontexten.⁴

Tanken på ljus som spår av tid kändes väldigt intressant, både de uppenbart synliga spåren men också de som bara går att se i just den stund de existerar. Jag ville försöka gestalta just de ickebestående spåren av tid och gjorde en bild som visar olika mycket av en stol beroende på ljus och tid. Bilden representerade den parallella tiden, den som går utan att något faktiskt händer på den platsen, tid som inget eller ingen bekräftar eller dokumenterar.

Även om det kändes som jag hade en bättre förståelse för den metod jag använde och började närma mig ett sätt att gestalta denna på var det fortfarande mycket som var ovisst. Jag tvivlade på hur jag skulle uttrycka vad jag hade kommit fram till och kände allt mer att de bilder jag gjort var mer en del av en process än ett färdigt resultat. Förvirringen fick mig att stanna upp igen och tänka igenom vad jag ville säga, på vilket sätt och vad jag hoppades att mottagaren skulle känna. Någonstans tror jag att jag hade en ganska tydlig bild av vad jag ville förmedla men jag visste inte hur. Jag

² <http://www.astroinfo.se/articles/4/1954-06-30-senaste-totala-solfoermoerkelsen-i-sverige> (10/2 2013) http://www.hermit.org/eclipse/what_solar.htm (14/2 2013) <http://home.swipnet.se/pehrs/ljuset.ht> (14/2 2013) en.wikipedia.org/wiki/Solar_eclipse (14/2 2013) ilvet.se/fraga-oss/vad-haender-om-manen-kommer-naermare-jorden (15/2 2013)
The witness: in the shadow of the moon. BBC, 2004

³ <http://www.toriljohannessen.no> (15/2 2013)

Gestaltning av additiv och parallell tid

började istället skissa på sätt att enbart visa på olika resultat och möjligheter som jag hade kommit fram till i undersökningen av metoden. Detta kändes aldrig riktigt som något jag ville att arbetet skulle resultera i men det hjälpte mig att fortsätta vara fokuserad tills jag hittade ett annat sätt att jobba vidare på.

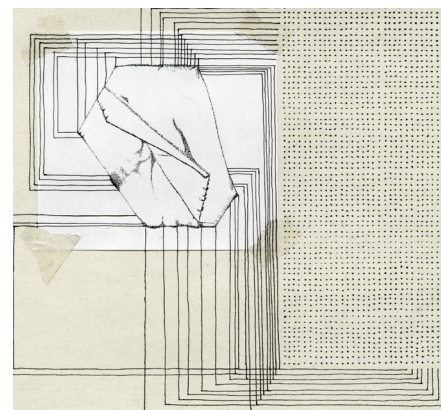
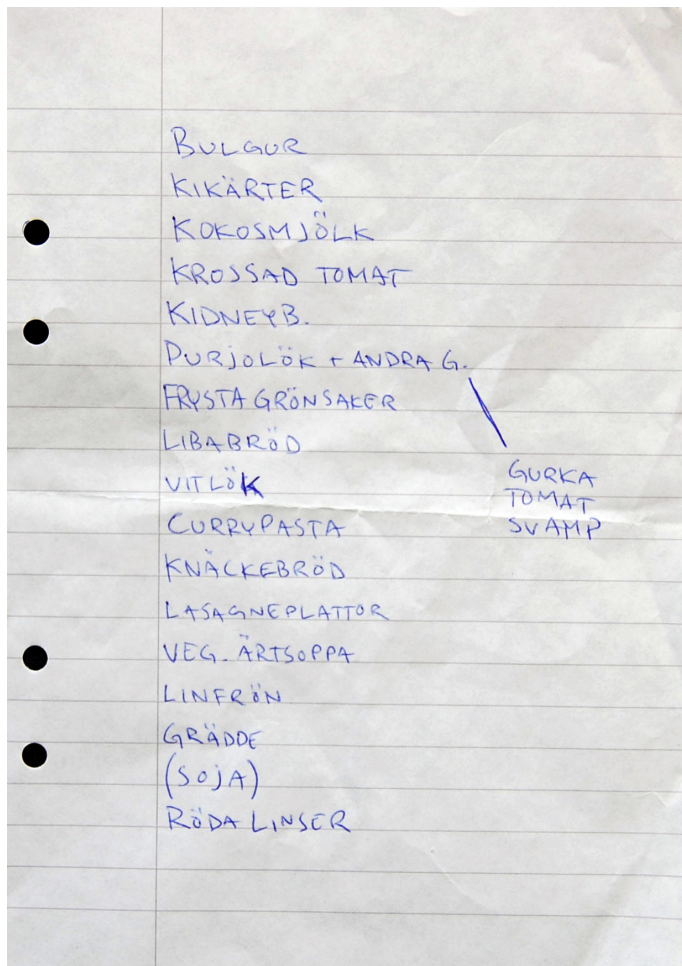

Bild bestående av prickar som schematiskt placerats vid sidan

4 <http://sv.wikipedia.org/wiki/Rumtid> (18/2 2013)
<http://physics.gu.se/~f3aamp/VVV/Albert/Relativ.htm> (18/2 2013)
<http://sv.wikipedia.org/wiki/Relativitetsteori> (19/2 2013)
<http://sv.wikipedia.org/wiki/Parallelogram> (19/2 2013)
<http://home.swipnet.se/pehrs/ljuset.htm> (19/2 2013)

2.3 INKÖPSLISTAN

Inspirationen till det sätt jag slutligen valde att gestalta mitt undersökande på kom från ett tillfälle när två vänner skrev en inköpslista. Parallellt med att olika varor nedtecknades fördes ett samtal mellan de båda personerna som dels handlade om inköpen men också om helt andra ämnen. Det fanns mycket i den här situationen som jag kände att jag ville förmedla i mitt projekt, osynlig tid som rinner mellan det som skrivs ned, det som dokumenteras. Jag började då punkta samtalet som fördes och bad sedan om att få den inköpslista som hade nedtecknats. Utifrån det här materialet återskapade jag situationen i sin helhet genom att skriva ihop inköpslistan med de anteckningar jag hade från samtalet. Jag arbetade sedan med texten genom att dölja

vissa delar för att se vad som hände om jag bestämde vad som skulle synas och inte. Det var viktigt att inte radera det som togs bort för att hela tiden hålla strukturen av texten och på så vis skapa en spänning i mellanrummen. Dessa mellanrum synliggjorde något även om det inte gick att förstå vad, till skillnad från den ursprungliga inköpslistan som inte sa mer än just det som stod.

Det första jag gjorde var att dela in texten i de två olika nivåer som jag tyckte att den innehöll. Den ena gällde diskussionen kring olika matvaror och inköp och den andra behandlade mer privata ämnen. Jag tyckte att det mest intressanta med att se det på detta vis var att det blev tydligt hur samtalet inleddes ganska sakligt för att sedan ledas in på sidospår och mer handla om något annat. I nästa steg plock-

BULGUR. Kikärtor. Hur stavas det? Kikärtor? Är det ärtor eller ärtor? KIKÄRTER. Egentligen heter det bara ärt. KOKOSMJÖLK. KROSSAD TOMAT. Krossade tomater? KIDNEYB. PURJOLÖK + ANDRA G. Vi pratade väl om att köpa lite frysta grönsaker? Det är bra att ha i frysen. Det blir nog varmt här inne på sommaren. Det är redan varmt. Kanske broccoli och. Frysta grönsaker. Det räcker om du skriver frysta grönsaker. FRYSTA GRÖNSAKER. Om vi köper bröd kommer jag äta det. Jag vet inte om jag vill. LIBABRÖD. Osötat. Det finns i och för sig inte så ofta. VITLÖK. CURRYPASTA. KNÄCKEBRÖD. Allt det vanliga. Bara just precis detsamma som alltid. Finns det något annat? LASAGNEPLATTOR. Vi har inte lagat det sedan första gången vi lagade mat tillsammans. Jag vill ha gräddade i. Varför tycker du inte om det? Jag hatar himnan som bildas i gomen. Det är som kaffe med röd mjölk. Men havregräddade är ju inte lika fett. Har du ens smakat det på länge? Nej, jag har nog inte ätit gräddade alls sedan jag åt gräddade. Imman jag bestämde mig för att inte äta det längre. Du kanske borde prova. VEG. ÄRTSOPPA. Varför skriver jag ens vegetarisk? Det är bra, då finns det något hemma om vi glömmer tänka. Nu handlar vi nästan varje gång vi ska laga mat. Det fungerar inte. Det handlar inte om det. Det är bara det att jag har bestämt mig för vissa saker som jag inte tillåter mig själv att äta. För att få äta alls. LINFRÖN. På ett sätt blir jag arg, eller kanske förvånad över att ingen sa något. Vad menar du? Jag tänker att det måste ha märkts. Hon borde ha sett något. Reagerat. Då lånade jag min lillasysters kläder. Hon var elva tror jag. Jag var arton. Det är så lätt att komma undan. Att inte äta. De sa att jag var fin. Att jag hade blivit sådär ungdomligt smal. Jag förstär att det är ologiskt och svårt att förstå, men jag var tvungen att göra så. Nu äter du bra. Ja, mest kolhydrater. Och nu kan du till och med själv använda olja när du lagar mat. Jag orkar inte. Det måste finnas något annat att äta än kokosmjölk och krossade tomater. Kokosmjölk tog lång tid. Men jag accepterar det nu. Har du aldrig haft problem med mat? Har du aldrig känt dig nöjd över att inte äta? Jag vet inte. Kanske någon gång på gymnasiet. Jag kunde komma på att jag inte hade ätit något på hela dagen och känna mig nöjd. Det är nog precis det som är skillnaden. Jag skulle aldrig komma på en sån sak. Jag tänker på mat precis hela tiden. På att inte tänka på mat. Jag vill nog ha gräddade. GRÄDDA. Det mest obehagliga är att självdestruktiviteten aldrig riktigt försvinner. Den byter bara form. Vad är den nu? I relationer. Som ett behov av, eller en rädsla för att det ska kännas bra. Att det som är bra inte är på riktigt. Det är svårt att hjälpa någon som inte vill bli hjälpt. Jag vet. Det är hopplöst. På något sätt när vi samma konsekvens. Du genom ignorans och jag genom aktiva val. Alkoholen också. Den mättar mer än magen. GURKA. TOMAT. SVAMP. Det är inte riktigt på riktigt. Mer som en dröm. Jag tror det är därför jag inte riktigt tycker att allt räknas, men för andra gör det det. Jag tror det är därför jag behöver försvinna, avskärma mig själv från möjligheten att säga sant som jag egentligen inte säger. Annars ligger de orden kvar, som om de representerar något undermedvetet, något som är mer sant än allt annat. Äkthet. Trots att det är allt annat än äkta. Soja, ska vi köpa det också? Det kanske är lika bra. SOJA. Kanske en liten flaska. Vi kan se vad det kostar. (SOJA). Och röda linser. RÖDA LINSER.

BULGUR. Kikärtor. Hur stavas det? Kikärtor? Är det ärtor eller ärtor? KIKÄRTER. Egentligen heter det bara ärt. KOKOSMJÖLK. KROSSAD TOMAT. Krossade tomater? KIDNEYB. PURJOLÖK + ANDRA G. Vi pratade väl om att köpa lite frysta grönsaker? Det är bra att ha i frysen. Kanske broccoli och. Frysta grönsaker. Det räcker om du skriver frysta grönsaker. FRYSTA GRÖNSAKER. LIBABRÖD. Osötat. Det finns i och för sig inte så ofta. VITLÖK. CURRYPASTA. KNÄCKEBRÖD. Allt det vanliga. Bara just precis detsamma som alltid. Finns det något annat? LASAGNEPLATTOR. Vi har inte lagat det sedan första gången vi lagade mat tillsammans. Jag vill ha gräddade i. Varför tycker du inte om det? Jag hatar himnan som bildas i gomen. Det är som kaffe med röd mjölk. Men havregräddade är ju inte lika fett. Har du ens smakat det på länge? Nej, jag har nog inte ätit gräddade alls sedan jag åt gräddade. Du kanske borde prova. VEG. ÄRTSOPPA. Varför skriver jag ens vegetarisk? Det är bra, då finns det något hemma om vi glömmer tänka. Nu handlar vi nästan varje gång vi ska laga mat. Det fungerar inte.

LINFRÖN.

Det måste finnas något annat att äta än kokosmjölk och krossade tomater.

Jag vill nog ha gräddade. GRÄDDA.

GURKA. TOMAT. SVAMP.

Soja, ska vi köpa det också? Det kanske är lika bra. SOJA. Kanske en liten flaska. Vi kan se vad det kostar. (SOJA). Och röda linser. RÖDA LINSER.

ade jag helt bort allt som inte var inköpslistan för att se de olika stora mellanrummen mellan varje vara. Det kändes som detta var den mest riktiga inköpslistan, för trots att innehållet i mellanrummen inte gick att läsa så fanns de representerade. När jag sedan vände på det och tog bort inköpslistan men behöll samtalet omkring kändes det som jag hade hittat vad jag ville visa, den tid som inte syntes i den ursprungliga listan men som likväl fanns och eventuellt betydde mer för de inblandade än de varor som parallellt dokumenterades. Eftersom mitt syfte inte var att lyfta och synliggöra själva innehållet i texten gjorde jag om samtliga textrader till färgfält. De ord som utgjorde inköpslistan blev svarta och de som istället var del av samtalet grå. Helheten blev nu en bild, eller nästan ett mönster av den ursprungliga texten.

Därnäst skrev jag ut bilden med färgfält och skar ut de fält som representerade samtalet mellan varorna. Efter det belös jag ett papper med denna mall i 14 timmar och fick ett resultat där den tid som inte syntes på originallistan nu var synlig i en bild med hjälp av tid och ljus. Jag lät den linje som fanns mellan två av inköpen på den ursprungliga listan följa med genom alla tester och valde även att behålla denna till den slutliga bilden eftersom jag tyckte att den var en viktig koppling till originalet. Nu hade jag även beslutat mig för att endast jobba med kopieringsapparat Xerox eftersom det hade mer stadga och gav en finare övergång mellan det som var gulnat och det som inte var det.

kommer jag äta det. Jag vet inte om jag vill.

Om vi köper bröd

jag bestämde mig för att inte äta det längre.

Innan

är bara det att jag har bestämt mig för vissa saker som jag inte tillåter mig själv att äta. För att få äta alls.

På ett sätt blir jag arg, eller kanske förvånad över att ingen sa något. Vad menar du? Jag tänker att det måste ha märkts. Hon borde ha sett något. Reagerat. Då lånade jag min lillasysters kläder. Hon var elva tror jag. Jag var arton. Det är så lätt att komma undan. Att inte äta. De sa att jag var fin. Att jag hade blivit sådär ungdomligt smal. Jag förstår att det är ologiskt och svårt att förstå, men jag var tvungen att göra så. Nu äter du bra. Ja, mest kolhydrater. Och nu kan du till och med själv använda olja när du lagar mat. Jag orkar inte.

Kokosmjölk tog lång tid. Men jag accepterar det nu. Har du aldrig haft problem med mat? Har du aldrig känt dig nöjd över att inte äta? Jag vet inte. Kanske någon gång på gymnasiet. Jag kunde komma på att jag inte hade ätit något på hela dagen och känna mig nöjd. Det är nog precis det som är skillnaden. Jag skulle aldrig komma på en sån sak. Jag tänker på mat precis hela tiden. På att inte tänka på mat.

Det mest obehagliga är att självdestruktiviteten aldrig riktigt försvinner. Den byter bara form. Vad är den nu? I relationer. Som ett behov av, eller en rädsla för att det ska kännas bra. Att det som är bra inte är på riktigt. Det är svårt att hjälpa någon som inte vill bli hjälpt. Jag vet. Det är hopplöst. På något sätt när vi samma konsekvens. Du genom ignorans och jag genom aktiva val. Alkoholen också. Den mättar mer än magen.

Det är inte riktigt på riktigt. Mer som en dröm. Jag tror det är därför jag inte riktigt tycker att allt räknas, men för andra gör det det. Jag tror det är därför jag behöver försvinna, avskärma mig själv från möjligheten att säga sånt som jag egentligen inte säger. Annars ligger de orden kvar, som om de representerar något undermedvetet, något som är mer sant än allt annat. Äkthet. Trots att det är allt annat än äkta.

BULGUR.

KOKOSMJÖLK. KROSSAD TOMAT.

KIKÄRTER.

KIDNEYB. PURJOLÖK

+ ANDRA G.

FRYSTA GRÖNSAKER.

LIBABRÖD.

VITLÖK. CURRYPASTA. KNÄCKEBRÖD.

LASAGNEPLATTOR.

LINFRÖN.

VEG. ÄRTSOPPA.

GURKA. TOMAT. SVAMP.

GRÄDDE.

(SOJA).

SOJA.

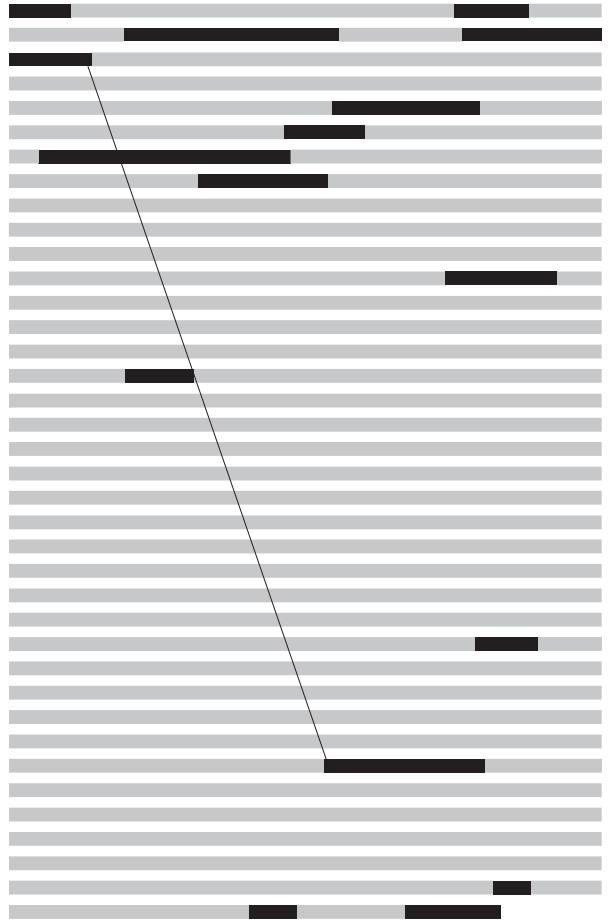
RÖDA LINSER.

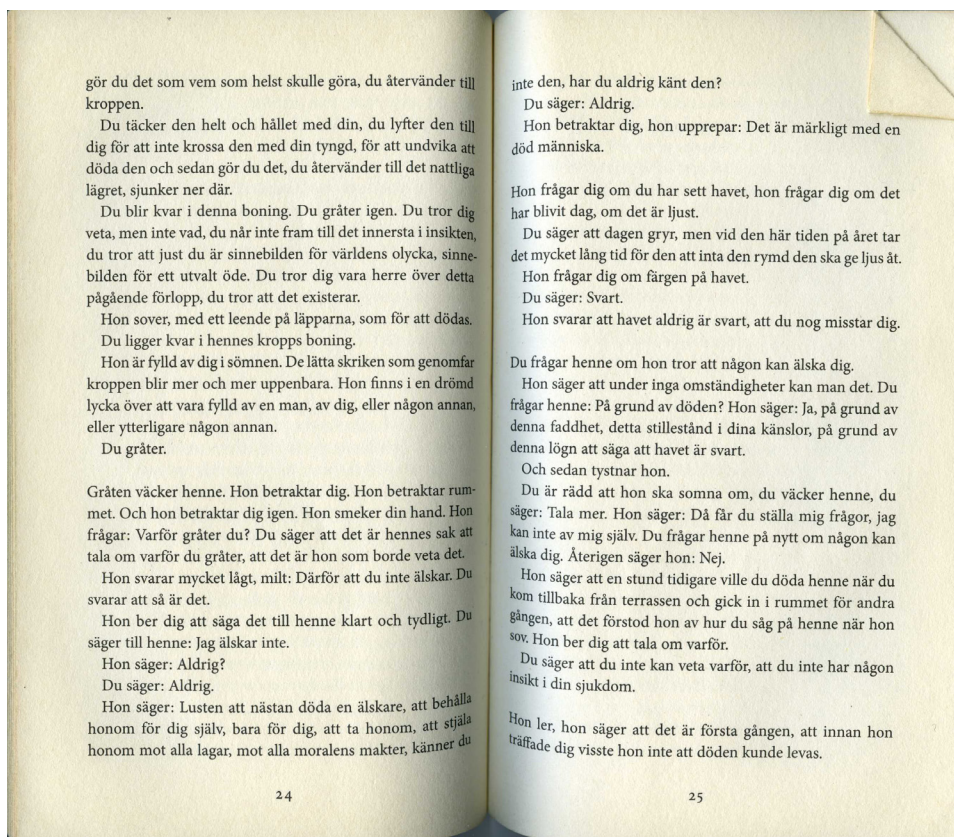
Kikärtor. Hur stavas det? Kikärtor? Är det ärter eller ärtor? Egentligen heter det bara ärt. Krossade tomater?

Vi pratade väl om att köpa lite frysta grönsaker? Det är bra att ha i frysen. Det blir nog varmt här inne på sommaren. Det är redan varmt. Kanske broccoli och. Frysta grönsaker. Det räcker om du skriver frysta grönsaker. Om vi köper bröd kommer jag äta det. Jag vet inte om jag vill. Osötat. Det finns i och för sig inte så ofta.

Allt det vanliga. Bara just precis detsamma som alltid. Finns det något annat? Vi har inte lagat det sedan första gången vi lagade mat tillsammans. Jag vill ha grädde i. Varför tycker du inte om det? Jag hatar himman som bildas i gomen. Det är som kaffe med röd mjölk. Men havregrädde är ju inte lika fett. Har du ens smakat det på länge? Nej, jag har nog inte ätit grädde alls sedan jag åt grädde. Inman jag bestämde mig för att inte äta det längre. Du kanske borde prova. Varför skriver jag ens vegetarisk? Det är bra, då finns det något hemma om vi glömmer tänka. Nu handlar vi nästan varje gång vi ska laga mat. Det fungerar inte. Det handlar inte om det. Det är bara det att jag har bestämt mig för vissa saker som jag inte tillåter mig själv att äta. För att få äta alls.

På ett sätt blir jag arg, eller kanske förvånad över att ingen sa något. Vad menar du? Jag tänker att det måste ha märkts. Hon borde ha sett något. Reagerat. Då lånade jag min lillasysters kläder. Hon var elva tror jag. Jag var arton. Det är så lätt att komma undan. Att inte äta. De sa att jag var fin. Att jag hade blivit sådär ungdomligt smal. Jag förstår att det är ologiskt och svårt att förstå, men jag var tvungen att göra så. Nu äter du bra. Ja, mest kolhydrater. Och nu kan du till och med själv använda olja när du lagar mat. Jag orkar inte. Det måste finnas något annat att äta än kokosmjölk och krossade tomater. Kokosmjölk tog lång tid. Men jag accepterar det nu. Har du aldrig haft problem med mat? Har du aldrig kämt dig nöjd över att inte äta? Jag vet inte. Kanske någon gång på gymnasiet. Jag kunde komma på att jag inte hade ätit något på hela dagen och känna mig nöjd. Det är nog precis det som är skillnaden. Jag skulle aldrig komma på en sån sak. Jag tänker på mat precis hela tiden. På att inte tänka på mat. Jag vill nog ha grädde. Det mest obehagliga är att självdestruktiviteten aldrig riktigt försvinner. Den byter bara form. Vad är den nu? I relationer. Som ett behov av, eller en rädsla för att det ska kännas bra. Att det som är bra inte är på riktigt. Det är svårt att hjälpa någon som inte vill bli hjälpt. Jag vet. Det är hopplöst. På något sätt när vi samma konsekvens. Du genom ignorans och jag genom aktiva val. Alkoholen också. Den mättar mer än magen. Det är inte riktigt på riktigt. Mer som en dröm. Jag tror det är därför jag inte riktigt tycker att allt räknas, men för andra gör det det. Jag tror det är därför jag behöver försvinna, avskärma mig själv från möjligheten att säga sånt som jag egentligen inte säger. Annars ligger de orden kvar, som om de representerar något undermedvetet, något som är mer sant än allt annat. Äkthet. Trots att det är allt annat än äkta. Soja, ska vi köpa det också? Det kanske är lika bra. Kanske en liten flaska. Vi kan se vad det kostar. Och röda linser.

2.4 DÖDSSJUKDOMEN

Efter att *Inköpslistan* blev klar bestämde jag mig i samtal för att denna behövde fler komplement som var genomförda med samma princip men speglade något annat. Jag gjorde en lista över tänkbara områden att jobba utifrån och kom att tänka på boken *Dödssjukdomen* av Marguerite Duras.⁵ Det exemplar jag har av boken kommer ursprungligen från Malmö Stadsbibliotek och har säkerligen varit utlånat ett flertal gånger.

Varje gång jag har läst denna har jag tänkt på spåren från nedvikta hörn som finns på tre av bokens tjugonio sidor. Någon (eller kanske flera) som har läst denna innan mig har troligtvis tagit en paus vid de här markeringarna för att sedan återkomma och läsa klart boken. Jag bestämde mig för

att se om jag kunde använda de här pauserna på liknande sätt som jag hade använt mig av samtalet i *Inköpslistan*. Därför skrev jag ner bokens samtliga sidnummer på en linje och gjorde markeringar efter de sidor där personen tagit en paus i sin läsning. Sedan gav jag siffrorna färgfält och markerade pauserna med svart. Till skillnad från den förra bilden beslutade jag mig för att inte plocka bort något inför belysningen utan istället använda mig av olika exponeringstid för att markera skillnaden mellan sidorna och pauserna. Pauserna, som jag tänkte utgjorde längre tid än läsningen av respektive sida, belös jag då i 14 timmar och varje sidnummer i 5 timmar. Liksom jag behöll en koppling till originalet av inköpslistan i form av den linje som går mellan två av varorna, valde jag att låta snedstrecken

5 Duras, M. & Werup, M. (2007). *Dödssjukdomen*. Stockholm: Modernista.

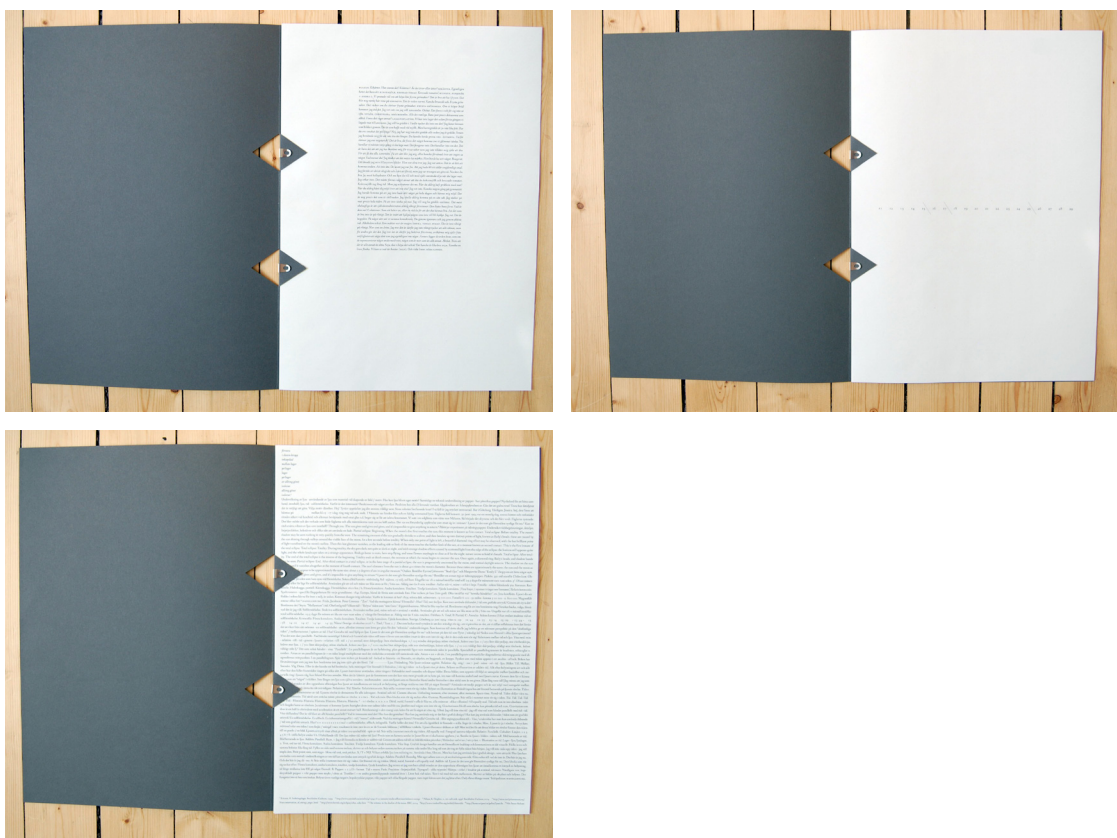
11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29

finnas kvar vid framställningen av *Dödssjukdomen*. Dessa representerar de nedvikta hörn som markerar pauserna vid en läsning av boken.

<p>Ljus, tid - sollförmåder. Hur kan ljus bli ett eget motiv? Första kontakten. Andra kontakten. Totalitet. Tredje kontakten. Fjärde kontakten. The sun gives and gives and gives, and it's impossible to give anything in return. Ljuset är det som gör föremålen synliga för oss.</p>	<p>Upplivelsen av. Kkeupplivelsen av. ettat sig in i minnet. Ljuset är det som gör föremålen synliga för oss. first contact. second contact. Third go home to roots, bees stop flying, and some flowers may begin to close as if for the night; nature seems to hold it's breath. fourth contact.</p>	<p>tid att vi påverkas av det, att vi sällan reflekterar över det förän "obefintliga Relationen mellan tid och ljus. Illustration av additiv tid. Jag minns att jag som dimensioner av tid. parallellt med tid - tid. åldrande / tiden som ett grafiskt uttryck? Ljuset avtryck visar alltså på tiden i en samlad bild - spår av tid. Står stilla i rummet men rör sig i tiden. All equally real. Additiv. Parallell. Hur ljus kan amindas som metod i undersökningen av om tid kan användas som uttryck i grafisk design. Additiv. Parallell. A. Står stilla i rummet men rör sig i tiden. Ett föremål rör sig i tiden. Dittid, nutid, framtid - all equally real. Additiv tid. Ljuset är det som gör föremålen synliga för oss. Den klocka som rör sig saktar efter. Första kontakten, andra kontakten, totalitet, tredje kontakten, fjärde kontakten. Jag minns att jag som barn alltid onades av den uppenbara oförändran hos ljuset att löta/komma ett intryck av belysning, så länge strålarna inte fäll på något föremål. Tid = nyans. Only these things count. Inköpistan. HANDELNING.</p>	<p>tid Förmedla? Alltid är lika mycket tid. sällan reflekterar över det förän "obefintliga tid additiv tid. Står stilla i rummet men rör sig i tiden. Unhording moment, after moment, after moment. Står stilla i rummet men rör sig i tiden. parallellt med tid - tid. tiden som ett grafiskt uttryck? spår av tid. Står stilla i rummet men rör sig i tiden. All equally real. Parallellt. Lager</p>	<p>Upplivelsen av. Kkeupplivelsen av. minnet. Ljuset är det som gör föremålen synliga för oss. The sun gives and gives and gives, and it's impossible to give anything in return. Ljuset är det som gör föremålen synliga för oss.</p>	<p>HANDELNING. "Mellanrum" i tid. Obefintlig tid? Vilken tid? Första kontakten. Andra kontakten. Totalitet. Tredje kontakten. Fjärde kontakten. det avviker från sitt mönster tiden" / mellanrummet / spåren av tid. parallellt Ett föremål (?) förändras / rör sig i tiden barn alltid onades av den uppenbara oförändran hos ljuset att löta/komma ett intryck av belysning, så länge strålarna inte fäll på något föremål. Tre dimensioner av tid. uttryck? Ljuset avtryck visar alltså på tiden i en samlad bild - spår av tid. Står stilla i rummet men rör sig i tiden. All equally real. Additiv. Parallell. Hur ljus kan amindas som metod i undersökningen av om tid kan användas som uttryck i grafisk design. Additiv. Parallell. A. Står stilla i rummet men rör sig i tiden. Ett föremål rör sig i tiden. Dittid, nutid, framtid - all equally real. Additiv tid. Ljuset är det som gör föremålen synliga för oss. Tid = nyans. Only these things count. Inköpistan. HANDELNING.</p>
---	---	--	--	--	---

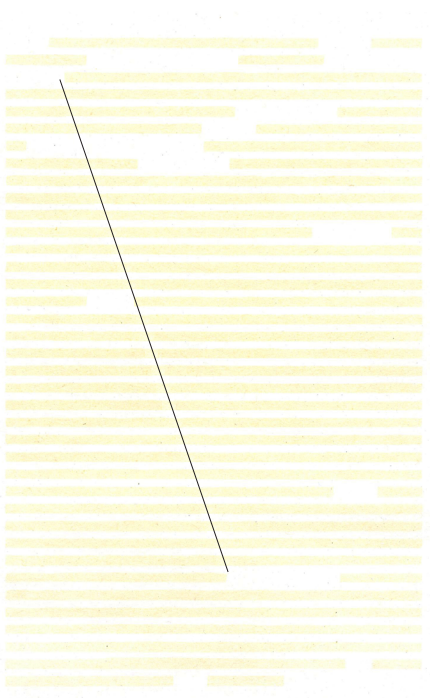
Mapp som innehåller processen till varje bild

3 RESULTAT

Resultatet av min undersökning blev tre bilder/affischer i A3-format, som alla är framställda med hjälp av uv-ljus. När det gäller innehållet har samtliga tid som ett gemensamt tema, men behandlar detta på lite olika sätt. Den första bilden, *Inköpslistan*, visar på tiden mellan det att olika varor skrevs ner på en lapp. Den gör oss medvetna om att något annat än bara tanken på dessa varor har funnits i den här stunden, vilket hade varit omöjligt att utläsa från endast den ursprungliga listan. Den andra bilden, *Dödsjukdomen*, utgår till skillnad från den första istället från redan befintliga spår av tid. De nedvikta hörnen i boken gjorde det möjligt att anta att det här existerar en tid mellan läsningen av vissa sidor. Bilden visar på rytmen i en läsning av

boken genom att uppmärksamma de pauser som tagits. Den tredje bilden, *Processen*, fokuserar mer på när i tiden något har tillkommit och hur stor roll detta har spelat på vägen fram till en slutsats eller ett resultat.

En minst lika stor del av resultatet utgjordes av vägen dit och i det här fallet är tillgången till detta material viktigt för att bilderna ska kunna förstås. Jag har därför valt att visa processen fram till varje resultat i enskilda mappar, en för varje bild.

4 SLUTSATS OCH REFLEKTION

Ibland går allt baklänges. Jag inledde projektet på ett sätt som jag aldrig tidigare har gjort, med en bestämd metod som utgångspunkt. Genom att sedan använda ordet *undersökning* i både den övergripande titeln och projektbeskrivningen försökte jag skapa en fri ram att arbeta inom. Jag hoppades att detta kunde ge mig utrymme och lugn att låta arbetet ta form under tidens gång eftersom jag inledningsvis inte ens visste vad metoden hade för möjligheter.

När jag sedan fick resultat från experimenten med själva metoden snabbare än jag hade förväntat mig fanns det plötsligt mer tid att arbeta med ett innehåll på. Ganska snabbt konfronterades jag då med den första frågan i min projektbeskrivning:

- Är kopplingen mellan innehåll, process och material viktig och hur påverkar dessa varandra i projektet?

Genom upplevelsen av den här perioden som problematisk och svår tyckte jag att frågan nästan besvarade sig själv. Ja, för mig är samband och koppling mellan dessa delar viktig för arbetet som helhet, varför det också krävde mycket tid och eftertanke. I efterhand kan jag se att jag först inte var beredd att offra den här tiden utan istället skyndade efter en lösning. Men eftersom skisserna på publikationen om solförmörkelser aldrig blev resultatet kan jag inte utvärdera det mer än att jag redan då kände mig osäker på syftet och inte riktigt kunde hitta sambanden jag sökte efter. Istället nådde jag min andra frågeställning:

- Hur kan jag hitta en balans mellan undersökandet (av metoden) och dess innehåll?

Frågan fick mig att omvärdera vad sambandet kunde vara. Istället för att blint famna efter det uppenbara, som jag i det här fallet tyckte att ljuset var, öppnade jag upp för en vidare förståelse av metoden och varför den hade tilltalat mig från början. Kanske var det konstigt att jag ens hamnade där jag gjorde inledningsvis. Jag hade t ex inte fått för mig att jag var tvungen att gestalta kameror om det var fotografi som var min valda metod, men jag antar att oerfarenheten av metoden jag använde försvårade situationen. Samtidigt var det nog samma oerfarenhet som fick mig att fortsätta istället för att fastna i tanken »vad är det för mening med det här?«. Själva undersökandet var helt enkelt aldrig problematiskt utan snarare rädslan för att inte hitta ett sätt att visa det på.

Med hjälp av nya ingångar fann jag slutligen att det var relationen mellan ljus och tid som inspirerade mig och bäst förmedlade vad jag hade känt i undersökningen av metoden. Ljuset såg jag som beroende av tiden för att kunna skapa den omvända skuggbildningen och tiden var beroende av ljuset för att lämna spår efter sig på pappret.

När jag sedan upplevde ett liknande samband i situationen då inköpslistan skrevs kände jag att det fanns en koppling, en balans. Jag frågade mig vad som egentligen fanns när inköpslistan var färdigskriven, bara den eller också samtalet och kom kanske uppenbart fram till att båda hade ägt rum trots att bara det ena fanns dokumenterat. På liknande sätt kunde jag ställa mig frågan om det var ljuset eller tiden som representerade min metod och komma fram till att även här fanns de båda som delar av en helhet. Genom att ge konsekvensen av ljusets och tidens relation till varandra förutsättningar att dokumenteras kunde jag visa helheten. På samma sätt bestämde jag mig också för att arbeta med inköpslistan. Jag ville använda det som redan fanns dokumenterat och samtidigt ge utrymme för det jag upplevde som osynligt. Med den grunden kunde jag sedan arbeta fram *Dödsjukdomen* och *Processen* genom liknande tillvägagångssätt.

- Kan uttrycket förmedla en känsla av innehållet eller krävs vetskapen om vad det är man ser?

Den tredje frågan blev som mest aktuell när jag närmade mig ett resultat och kunde reflektera över hur de tre bilderna skulle kunna uppfattas av någon som inte har vetskap om vilken metod som använts. Jag kom fram till att uttrycket i själva bilderna inte kunde förmedla en känsla av innehållet utan att visa dess process och insåg då att denna var nödvändig att inkludera i resultatet. Dessutom tror jag också att det är nödvändigt att ge ytterligare en förklaring till arbetet i ett utställningssammanhang. Kanske hade uttrycket lättare kunnat förmedla ett innehåll om det visuella resultatet hade legat närmare något vi lättare hade kunnat koppla metoden till, som t ex formen av guldader på boksidor eller tidningar.

- På vilket sätt är det här undersökandet grafisk design?

Den sista av mina frågeställningar har varit desto svårare att besvara. Jag hade redan från början begränsat mig till att arbeta tvådimensionellt med en strävan att nå ett grafiskt resultat. Att resultatet är grafiskt känns tydligt men huruvida det är grafisk design, konst eller bara en inledande undersökning till något av det är svårt att avgöra. Själv uppfattar jag att resultatet i detta skede hamnar närmare konsten, men med en stor möjlighet att utvecklas och även användas i en designkontext då projektet har tydliga kopplingar hit.

4.1 ARBETSPROCESS

Den tidsplan jag hade med mig från start förändrades något när jag insåg att jag behövde fördjupa mig mer i vissa delar. I projektbeskrivningen hade jag t ex gjort mycket tydligare tidsavgränsningar för de olika faserna vilket mer flöt ihop

och hanterades parallellt. De gånger det kändes svårt att komma vidare var utforskandet av metoden en viktig del för att hela tiden ha något att arbeta med och falla tillbaka på. Även handledningarna har betytt mycket både när det gäller förändringar och bekräftelse. De har också hjälpt mig att ifrågasätta och reflektera över mina val.

4.2 VIDARE ARBETE

I ett fortsatt arbete skulle jag vilja jobba mer med komposition och typografi. Vad skulle t ex hända om typografin i processen till mina bilder mer tydligt tog hänsyn till innehållet? Och på vilka sätt skulle man kunna jobba ännu mer med betydelsen/vikten av specifika ord, likt tillvägagångssättet med *Processen*? Det vore också intressant att försöka hitta helt nya ingångar till metoden och lära sig att använda den på fler sätt. Dessutom skulle jag gärna fördjupa mig mer i hur spår av tid, eller tid som grafiskt uttryck skulle kunna användas på fler sätt än det jag har gjort i det här arbetet.

KÄLLFÖRTECKNING

LITTERATUR

- Duras, M. & Werup, M. (2007). Dödssjukdomen. Stockholm: Modernista.
- Ericson, H. (1994). Isoleringslager. Stockholm: Carlsson.
- Johnson, E. (2000). Stad i ljus : en historia från Paris på 20-talet. [Ny utg.]. Stockholm: Bonnier.
- Nilson, K. (2004). Färglära. 2., rev. och utök. uppl. Stockholm: Carlsson.

INTERNET

- www.arcticpaper.com/sv/.../papper/lager-hantering-och-atervinning/ (7/2 2013)
- www.alltomvetenskap.se/varfor-gulnar-tidningar.aspx?article...69 (7/2 2013)
- www.litografen.se/support/pappersval/ (7/2 2013)
- sv.wikipedia.org/wiki/papper (7/2 2013)
- www.skanshembygdsforbund.se/.../tips_pappersdokument.html (7/2 2013)
- <http://www.astroinfo.se/articles/4/1954-06-30-senaste-totala-solfoermoerkelsen-i-sverige> (10/2 2013)
- http://www.hermit.org/eclipse/what_solar.htm (14/2 2013)
- <http://home.swipnet.se/pehrs/ljuset.ht> (14/2 2013)
- en.wikipedia.org/wiki/Solar_eclipse (14/2 2013)
- illvet.se/fraga-oss/vad-haender-om-manen-kommer-naermare-jorden (15/2 2013)
- <http://www.toriljohannessen.no> (15/2 2013)
- <http://sv.wikipedia.org/wiki/Rumtid> (18/2 2013)
- <http://physics.gu.se/~f3aamp/VVV/Albert/Relativ.htm> (18/2 2013)
- <http://sv.wikipedia.org/wiki/Relativitetsteori> (19/2 2013)
- <http://sv.wikipedia.org/wiki/Parallelogram> (19/2 2013)
- <http://home.swipnet.se/pehrs/ljuset.htm> (19/2 2013)

DOKUMENTÄR

- The witness: in the shadow of the moon.* BBC, 2004

MUSIK

- Molvær, N, P. (2005). *Only these things count.* ER.